Regionaal Veiligheidsplan 2027-2030

Concept

Inhoud

1. Inleiding 3

2. Trends en ontwikkelingen 4

3. Ambitie en overkoepelende uitgangspunten 6

4. Landelijke prioriteiten 8

5. Regionale veiligheidsthema's 9

5.1 Georganiseerde, ondermijnende (drugs)criminaliteit en het effect op wijken 9

5.2 Onrust in de samenleving en maatschappelijke dreiging 14

5.3 Relationeel en gendergerelateerd geweld 17

5.4 Overlast en drukte 20

5.5 Criminaliteit met een grote impact 21

5.6 Jeugdcriminaliteit en -overlast 23

6. Monitoring 27

7. Formatie politiesterkte Politie Eenheid Amsterdam 28

De Politiewet 2012 schrijft voor om een regionaal plan te maken.

In artikel 39 van de Politiewet is opgenomen dat de burgemeesters in de regio en de hoofdofficier van justitie tenminste eenmaal in de vier jaar een beleidsplan opstellen, met inachtneming van de landelijke doelstellingen. In het regionaal beleidsplan moet ook een verdeling van de sterkte worden weergegeven, waaronder de wijkagenten.

1. Inleiding

Elke vier jaar stelt de regio Amsterdam-Amstelland[1] het Regionaal Veiligheidsplan (hierna ook: RVP) vast van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel, Uithoorn, het Openbaar Ministerie parket Amsterdam (hierna: OM) en de Politie Eenheid Amsterdam (hierna: politie). Voor de komende jaren worden de gezamenlijke, regionale veiligheidsambities bepaald, inclusief de overkoepelende uitgangspunten voor samenwerking. We sluiten daarbij aan op de landelijke veiligheidsagenda. In dit RVP staan de veiligheidsthema's waar we als driehoekspartners binnen de regio extra op inzetten.

De Amstelland-gemeenten[2] stellen zelf een Integraal Veiligheidsplan op waarin hun lokale veiligheidsthema's zijn uitgewerkt. De gemeente Amsterdam hanteert het RVP als lokaal plan, waarbij lokale veiligheidsthema's zijn verweven in de regionale prioriteiten. Daarnaast maken de stadsdelen en stadsgebied Weesp aan de hand van het RVP hun eigen lokale veiligheidsplan.

Het RVP geldt voor vier jaar. Ontwikkelingen in de maatschappij kunnen echter snel gaan. Aan de hand van de Regionale Veiligheidsrapportage (RVR) en politiecijfers wordt daarom jaarlijks op bestuurlijk niveau bekeken of bijsturing noodzakelijk is. Daarnaast is het belangrijk dat er ruimte bestaat om, in overleg met het gezag, capaciteit flexibel in te zetten op actuele thema's. Ook als deze niet passen binnen de regionale (of lokale) prioriteiten.

In de regio Amsterdam komt de wereld letterlijk samen.

In het waterrijke Amsterdam Amstelland komt recreatie en bedrijvigheid samen. De regio heeft een centrale positie met de nabijheid van Schiphol, het Noordzeekanaalgebied en de bloemenveiling. Amsterdam is niet alleen het financiële hart van Nederland, maar ook de grootste datacenterlocatie van Europa. Dit zorgt voor een gunstig ondernemersklimaat. In de regio zijn diverse, grote internationale bedrijven gevestigd.

Kenmerkend voor de regio is de aanwezigheid van de hoofdstad met de vele toeristen, de nachtcultuur en de sfeer van creativiteit en vrijzinnigheid. In de regio bevinden zich ook gemeenten met een dorps en groen karakter en het Groengebied Amstelland.

Internationaal befaamd cultureel erfgoed en grote (inter)nationale evenementen in de regio trekken jaarlijks veel bezoekers vanuit heel Nederland en daarbuiten. Vóór de coronacrisis telde de regio jaarlijks ruim 22 miljoen unieke toeristische bezoekers. Naar verwachting loopt dit de komende jaren op tot zo'n 27 miljoen. In de regio komt de wereld letterlijk samen. De Amsterdamse bevolking bestaat uit 180 verschillende nationaliteiten; Amstelveen kent 146 nationaliteiten. Er is dus regionaal sprake van een diverse bevolkingssamenstelling.

De regio telt rond de 1,4 miljoen inwoners. Iedere gemeente kent een eigen lokale context, karakter en dynamiek, die van invloed zijn op het lokaal te verrichten politiewerk. De Politie Eenheid Amsterdam kent 4 districten en 17 basisteams. Politiemedewerkers werken 24/7 om de regio veilig te houden.

[1] Het geografisch gebied waarin de Politie Eenheid Amsterdam de politietaak uitvoert.

[2] De gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn.

2. Trends en ontwikkelingen

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een aantrekkelijke en leefbare regio. De cijfers geven een redelijk stabiel beeld. De politiecijfers laten een lichte daling zien in de - overall - geregistreerde criminaliteit. Uit CBS-onderzoek blijkt daarentegen dat het onveiligheidsgevoel bij inwoners licht is gestegen. De regionale veiligheidssituatie is in beweging en er zijn enkele trends en ontwikkelingen te ontwaren. Hierna beschrijven wij de vier meest opvallende. Deze vormen het uitgangspunt om te komen tot de zes regionale veiligheidsthema's die in hoofdstuk 5 nader worden toegelicht.

Georganiseerde en impactvolle criminaliteit

De laatste jaren wordt duidelijker dat de georganiseerde misdaad structureel op zoek is naar jongeren voor criminele klussen. Dit gebeurt vooral door jongeren online te benaderen met de vraag of zij snel geld willen verdienen (via sociale media en in online games). Naar schatting is de helft van de jongeren wel eens benaderd voor een dergelijke klus. Sommige jongeren gaan in op deze "snel geld klussen", zoals het leggen van explosieven, uithalen van drugs en plegen van fraude. Kwetsbare jongeren kunnen niet meer weigeren en worden gedwongen de klussen uit te voeren. Ook landelijk zien we een stijging van het aantal minderjarige slachtoffers van criminele uitbuiting.

Alhoewel het aantal traditionele High Impact Crimes (HIC) afneemt, zijn er tal van andere misdrijven met een hoge impact. We zien bijvoorbeeld een toename in het aantal slachtoffers van cybercrime of gedigitaliseerde criminaliteit. In dit RVP zullen we de HIC dan ook verbreden naar ´criminaliteit met een grote impact´. Denk hierbij aan steekincidenten en explosies, maar ook aan strafbare feiten met een digitaal component (zoals sextortion, hate crimes en online oplichting).

Geopolitieke en maatschappelijke spanningen

Spanningen in de samenleving hebben de laatste jaren hun weerslag op de regio, voornamelijk in Amsterdam. Denk daarbij aan polarisatie, klimaat of de situatie in het Midden-Oosten. De uiting hiervan leidde soms tot openbare ordeverstoringen en geweldsincidenten. Verschillende professionals uiten hun zorgen over de toegenomen intolerantie en verscherping van onderlinge tegenstellingen. Tegelijkertijd is het moeilijk vast te stellen in welke mate zich dit ook manifesteert in de (online) contacten tussen bewoners van deze regio. Zorgwekkend zijn bijvoorbeeld de (soms) gewelddadige protesten elders in het land tegen de komst van AZC's. Alhoewel deze thematiek in onze regio vooralsnog niet leidt tot grote verstoringen van de openbare orde, is het medio 2026 wel actueel, leidt tot zorgen onder burgers en tot aanzienlijke inzet van politie.

Het aantal aangemelde demonstraties in Amsterdam is in de periode 2023 – 2025 nagenoeg verdubbeld naar ruim 3.300. In 97 procent verlopen de demonstraties ordelijk; bij de overige drie procent gaat het meestal om (kleine) incidenten. In 2025 zagen we alweer minder fysieke confrontaties ten opzichte van 2024 en hoefde de politie minder vaak georganiseerd op te treden. Bij een deel van de demonstranten zien we een verharding richting politie en media. Extra spanning ontstond door snelle en kritische reacties vanuit de (landelijke) politiek en de samenleving. In 2025 werkte de politie bij demonstraties circa 18 keer vanuit een Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden (SGBO). Naast deze SGBO-inzetten, werd er 7 keer met een Team Districtelijke Aanpak (TDA) gewerkt. Deze 25 opgeschaalde inzetten (gemiddeld twee per maand) leidden tot een aanzienlijke druk op de (beschikbare) politiecapaciteit.

Gebrek aan vertrouwen tussen burger en overheid is ook zichtbaar in deze regio. Een deel van de bewoners heeft weinig vertrouwen in de (zowel landelijke als lokale) overheid en instituties. Veruit de meeste bewoners uiten hun kritiek en onvrede binnen de kaders van de democratische rechtsorde. Een deel haakt af en voelt zich niet meer thuis in de samenleving. Bij sommigen is een vorm van vijandigheid zichtbaar,

waarbij bijvoorbeeld handhavende partijen en politieke ambtsdragers te maken hebben agressie en (dreiging van) geweld.

Relationeel en gendergerelateerd geweld

In het RVP 2023-2026 was nadrukkelijk aandacht voor de thema's huiselijk geweld, seksueel geweld en uitbuiting. Ook in dit RVP komen deze terug omdat het geen incidenten betreft, maar een structureel maatschappelijk probleem. Daarbij is vaak sprake van een achterliggende kwetsbaarheid of (geweld in) een afhankelijkheidsrelatie. Zo kunnen financiële problemen of armoede stress veroorzaken, wat kan leiden tot spanning, conflict en huiselijk geweld.

Seksuele intimidatie van vrouwen in de openbare ruimte is al langer een bekend probleem. Zo worden vrouwen op straat, in uitgaansgebieden en in parken regelmatig nageroepen, bespuugd, gevolgd en aangerand. Medio 2025 werd de regio daarnaast opgeschrikt door drie zeer ernstige zaken, te weten zware mishandeling, (poging) verkrachting en moord. Deze hebben nog altijd grote impact op de veiligheidsbeleving van vrouwen en meisjes. Hierna was er een stijging in het aantal meldingen over incidenten, maar ook over plekken waar met name vrouwen zich onveilig voelen. Professionals zien deze stijging als signaal dat de maatschappelijke impact groot is en dat de meldingsbereidheid is toegenomen.

In de regio zien we ook illegale prostitutie en seksuele uitbuiting in hotels of woningen. Denk hierbij aan het georganiseerd faciliteren van illegale prostitutie, maar ook aan kwetsbare meisjes die geronseld worden bij scholen en opvanglocaties.

Hate crimes

Hate crimes betreffen strafbare feiten zoals geweld, bedreiging en vernieling, gemotiveerd door vijandigheid of haat tegen een persoon vanwege diens (veronderstelde) persoonlijke kenmerken. Denk hierbij aan haat tegen vrouwen, tegen LHBTIQ+ en/of tegen religieuze gemeenschappen. Ondanks alle inspanning om een open en inclusieve samenleving aan te moedigen, komen hate crimes regelmatig voor. Uit onderzoek blijkt dat bepaalde groepen, zoals LHBTIQ+ personen en mensen met een migratie- of religieuze achtergrond meer kans hebben om slachtoffer te worden van een hate crime. Slachtoffers maken tot op heden (te) weinig melding, vermoedelijk uit schaamte of het idee dat hun klachten niet serieus worden genomen. Het is noodzakelijk dat gedurende de looptijd van dit RVP nadrukkelijk aandacht is voor preventie en bestrijding van hate crimes, maar ook de bredere maatschappelijke ontwikkelingen zoals intolerantie, wij-zij denken en normalisering van (dit soort) geweld. De wijze waarop dit zal worden ingericht is ten tijde van dit schrijven nog niet (geheel) duidelijk.

Personen met onbegrepen en onveilig gedrag

De politie heeft in 2025 een recordaantal meldingen gekregen over mensen met onbegrepen en onveilig gedrag. De afgelopen jaren vonden meermaals (ernstige) geweldsincidenten plaats, in een enkel geval zelfs met dodelijke afloop. Dit heeft een groot effect op het veiligheidsgevoel van bewoners in de buurt. Vermoedelijk spelen meerdere factoren een rol in de toename van deze geweldsincidenten, zoals wachtlijsten in de zorg, een tekort aan geschikte woningen en verslavings- of psychische problematiek. Professionals zien meer overlastmeldingen van zowel dak- en thuislozen, als mensen met een woning. De combinatie van psychische problemen en problematisch middelengebruik maakt de casuïstiek complex.

3. Ambitie en overkoepelende uitgangspunten

De ambitie voor 2027-2030 blijft het verder verbeteren van de veiligheid in de regio, door het verminderen van criminaliteit en overlast. We willen dat iedereen in de regio veilig is en zich veilig voelt. Het tegengaan van geweld, onderdrukking, angst, discriminatie en/of intimidatie blijft een prioriteit. Ook blijven we inzetten op de samenwerking tussen het veiligheids- en zorgdomein.

Samenwerking in de regio

De zorg voor veiligheid is de kerntaak van de gemeenten, politie en OM (de 'driehoek'). Samen met (partner)organisaties zoals Reclassering Nederland, Dienst Justitiële Inrichtingen, Belastingdienst, toezicht en handhaving, zorgaanbieders, woningbouwcorporaties, jongerenwerkers, scholen en andere maatschappelijke partners, verbeteren we de veiligheid in de regio. Het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum Amsterdam-Amstelland (RIEC) en het Actiecentrum Veiligheid en Zorg Amsterdam-Amstelland (AcVZ) zijn de twee belangrijke samenwerkingsverbanden waar de driehoekspartners onderdeel van zijn.

Het AcVZ Amsterdam-Amstelland helpt bij het oplossen van complexe problemen waar veiligheid, zorg en welzijn samenkomen. Dat doen zij wanneer mensen overlast veroorzaken of strafbare feiten (dreigen te) plegen. Naast begrenzing biedt het AcVZ zorg, ondersteuning bij werk, huisvesting en opleiding om dit te voorkomen of te doorbreken. De regionale persoonsgerichte aanpakken Veiligheid en Zorg, Onbegrepen en Onveilig Gedrag, ROSA en Radicalisering zijn hier ondergebracht. Het AcVZ vormt een netwerk van verschillende organisaties en instanties, die samenwerken vanuit hun eigen expertise Ook zijn zij het zorg- en veiligheidshuis in de regio. Het AcVZ ontwikkelt beleid als er nieuwe vraagstukken of bestuurlijke prioriteiten zijn. Denk bijvoorbeeld aan online criminaliteit en de verwevenheid tussen de online en offline wereld, personen met onbegrepen en onveilig gedrag of het voorkomen van seksuele intimidatie en seksueel geweld.

Het RIEC Amsterdam-Amstelland is een samenwerkingsverband van onder meer de gemeenten in de regio, politie, OM, Belastingdienst, FIOD, UWV, Douane en de Nederlandse Arbeidsinspectie. De samenwerking richt zich op het verstoren van de drugseconomie en daarmee samenhangende ondermijnende criminaliteit. Centraal in de regionale focus staat het doorsnijden van criminele geldstromen en het aanpakken van cruciale schakels. De deelnemers in het RIEC maken én houden het criminele vestigingsklimaat in de regio onaantrekkelijk. De RIEC-samenwerking richt zich op drie strategische lijnen: thematische (regionale) focuspunten, gebiedsgerichte aanpakken en operationele slagkracht.

Binnen de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland werken gemeenten, brandweer, geneeskundige diensten, politie en OM samen aan het voorkomen, beheersen en bestrijden van rampen en crises. Denk aan noodsituaties zoals wateroverlast, stroomstoring of brand. Ten slotte wordt gebruik gemaakt van publiek-private samenwerking, waaronder het Platform Veilig Ondernemen Amsterdam-Amstelland, de Tafel 020 Weerbaar Vastgoed, de Mainport Weerbare Sierteelt en het Sterk Noordzeekanaalgebied.

Overkoepelende uitgangspunten voor de regionale veiligheidsthema's

1. Wij werken integraal samen in het verbeteren van de veiligheid.
   - Actieve samenwerking met meerdere partners in de regio.
   - Informatiegestuurd en vanuit een gemeenschappelijke analyse of opgave.
   - Versterken van de integrale informatie-uitwisseling tussen netwerkpartners.
   - Preventie en zorg waar het kan. Repressie waar het moet. En waar nodig een combinatie.

2. Wij werken gebiedsgericht samen, met extra aandacht voor buurten met veel sociale en veiligheidsproblematiek.
   - In nabijheid van bewoners en met lokale professionals.
   - Aansluitend bij de lokale maatschappelijke omstandigheden en bij de opgaven in een gebied.
   - Waar mogelijk contextgericht werken: veiligheidsproblemen aanpakken waarbij de context van betrokkenen in een netwerk, zoals sociale omgeving en woonomgeving, in ogenschouw wordt genomen.

3. Wij blijven streven naar een eerlijke en rechtvaardige verdeling van veiligheid.
   - Iedereen, onafhankelijk van bijvoorbeeld leeftijd, geslacht, sociale klasse, opleidingsniveau, herkomst, geaardheid of woonplaats, heeft recht op (een zekere mate van) veiligheid.
   - Veiligheids- en zorgpartners zorgen voor laagdrempelige en toegankelijke voorzieningen en dienstverlening in de regio. Hierbij kan gedacht worden aan politiebureaus, gemeentelijke voorzieningen, initiatieven en projecten.
   - We houden bij de keuzes die we als overheid maken, rekening met het gegeven dat sommige bewoners de overheid minder goed weten te vinden dan anderen en hun zorgen daardoor minder goed kenbaar kunnen maken. We zoeken actief het contact met bewoners en ondernemers.

4. Wij hebben oog voor innovatie en technologische ontwikkeling.
   - Voor alle regionale veiligheidsthema's geldt dat inspanningen op het gebied van het digitale domein noodzakelijk zijn.
   - Actieve samenwerking blijft noodzakelijk om het zicht op digitale criminele fenomenen te verbeteren en interventiemogelijkheden in het digitale domein te verkennen.
   - Inzet op het verkrijgen of vergroten van digitale expertise met ruimte voor flexibiliteit en creativiteit van professionals.

4. Landelijke prioriteiten

Elke vier jaar stelt de minister van Justitie en Veiligheid in de Veiligheidsagenda de landelijke beleidsdoestellingen voor de taakuitvoering van de politie vast. Deze landelijke prioriteiten richten zich op vraagstukken die landelijk en internationaal spelen, die eenheidsoverstijgend zijn en/of waar afstemming in de aanpak of specifieke expertise op landelijk niveau voor nodig zijn. De afspraken in de nieuwe Veiligheidsagenda zijn gericht op de politie en gaan over het aandeel dat de politie levert in de integrale aanpakken.

Op PM heeft de minister van Justitie en Veiligheid de Tweede Kamer geïnformeerd over de landelijke beleidsdoelstellingen die de minister voor de komende vier jaar (2027-2030) heeft vastgesteld, conform artikel 18 van de Politiewet. Het gaat om ambities op de volgende vier thema's:

1. Online criminaliteit, waaronder:
    a. Cybercrime;
    b. Gedigitaliseerde criminaliteit;
    c. Online seksueel kindermisbruik;
2. Ondermijning en georganiseerde criminaliteit;
3. Geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld;
4. Mensenhandel.

Deze vier thema's komen allen terug in dit Regionaal Veiligheidsplan, waarmee de regionale en landelijke prioriteiten goed op elkaar lijken aan te sluiten. Het uitgangspunt blijft dat op lokaal niveau de regie over het veiligheidsbeleid wordt gevoerd. Het is uiteindelijk aan de gezagen om lokaal de prioriteiten te stellen en de politie-inzet te richten op de lokale en regionale thema's.

5. Regionale Veiligheidsthema's

De zes gemeenten, politie en het Openbaar Ministerie definieerden welke thema's, nu en de komende jaren, een regionaal (soms toenemend) veiligheidsprobleem zullen blijven. Alhoewel de intensiteit en complexiteit in de Amstelland gemeenten verschilt van Amsterdam, willen we op de volgende zes thema's het verschil maken:

1. Georganiseerde, ondermijnende (drugs)criminaliteit en het effect op wijken;
2. Onrust in de samenleving en maatschappelijke dreiging;
3. Relationeel en gendergerelateerd geweld;
4. Overlast en drukte;
5. Criminaliteit met een grote impact;
6. Jeugdcriminaliteit en -overlast.

Per thema lichten wij de aanleiding, ambitie en focus toe.

5.1 Georganiseerde, ondermijnende (drugs)criminaliteit en het effect op wijken

AANLEIDING

Criminele netwerken

Criminele netwerken in onze regio spelen een prominente rol in de import en doorvoer van voornamelijk cocaïne in Europa. Door de uitstekende logistieke infrastructuur, onder meer vanwege de Amsterdamse haven en de Sierteeltsector in Aalsmeer, fungeert onze regio als een belangrijk knooppunt in de drugshandel. De regio vormt hierbij het financiële hart voor de drugscriminaliteit; veel criminele netwerken doen (financiële) zaken vanuit onze regio. De legale financiële infrastructuur wordt gebruikt om geld wit te wassen, geld te verhullen via ingewikkelde financiële constructies en posities te verwerven in de bovenwereld. De illegale infrastructuur (underground banking) wordt gebruikt om miljoenen euro's te verplaatsen naar het buitenland. Dergelijke ontwikkelingen zien we ook terug in het in 2026 uitgebrachte Dreigingsbeeld Ondermijning Nederland.

Recente onderzoeksrapporten van onder meer Europol en het WODC laten zien dat criminele netwerken in Europa steeds internationaler en technologisch geavanceerder worden. Dat resulteert er in dat we naast de illegale cash geldstromen, nu ook vaker geconfronteerd worden met cryptovaluta en wijdvertakte netwerken van dekmantelbedrijven waar door middel van valse facturen grootschalig crimineel geld doorheen wordt gepompt. Het gevaar van uitbreiding van de ontstane parallelle economie dreigt als illegale en legale geldstromen steeds verder verweven raken en zich steeds meer onttrekken aan overheidstoezicht.

Kwetsbaarheid regio

De regio Amsterdam-Amstelland is door haar internationale economie extra kwetsbaar. Illegaal geld stroomt via vastgoed en malafide ondernemingen de stad en regio in en dat corrumpeert de lokale economie, omdat criminele activiteiten leiden tot bijvoorbeeld hogere huren en oneerlijke concurrentie. De afgelopen periode zagen we schrijnende gevallen van uitbuiting van arbeidskrachten en misbruik van subsidies. Ook bleek er sprake van infiltratie door criminele netwerken in het sociaal domein, zoals de zorg. Het fenomeen fraude in het sociaal domein is niet nieuw, maar de verwevenheid met zware criminaliteit wel. Deze ontwikkeling schaadt vooral kwetsbare inwoners en ondernemers en versterkt de vermenging van onder- en bovenwereld. Als overheden beschouwen we het als onze taak de legale economie te beschermen tegen niet-integere activiteiten.

Alhoewel de criminele drugsnetwerken internationaal opereren, zijn ze lokaal geworteld en genesteld. Bewoners worden direct geconfronteerd met de negatieve uitwassen van de drugscriminaliteit, waaronder explosies en aanslagen in hun buurt. Deze vormen van geweld leiden tot maatschappelijke ontwrichting van buurten en wijken. Extra zorgwekkend is dat de uitvoerders steeds jonger en onervarener worden en

steeds vaker online gerekruteerd worden. Het eerste contact met de jongere wordt daarbij meestal gelegd via vrij toegankelijke social media platforms.

Kwetsbare jongeren

Jongeren in kwetsbare wijken en buurten worden het zwaarst getroffen, omdat deze gebieden door verschillende sociaaleconomische problemen een ideale voedingsbodem vormen voor ondermijnende (drugs)criminaliteit. Ze zijn een onuitputtelijke kweekvijver voor criminelen om jongeren online en offline te rekruteren. De zorgen over de jonge aanwas en doorgroeiers in de (drugs)criminaliteit zijn daarom onverminderd groot. Extra zorgelijk zijn de verharding, de sociale omgeving en de omstandigheden waarin jongeren opgroeien en die bijdragen aan het gemak waarmee jongeren geweld en wapens gebruiken. Aangezien jongeren veel tijd online besteden, is het van belang ze ook in deze leefwereld te beschermen. Gebleken is een toenemende vermenging van de online en de fysieke wereld, waarbij 'Violence as a service' (VAAS) een grote rol speelt. VAAS is een (inter)nationaal fenomeen en verwijst naar het outsourcen van geweldsdelicten door criminele netwerken, waarbij vaak gebruik wordt gemaakt van jongeren.

AMBITIE

• Het voorkomen van jonge aanwas en doorbreken van criminele carrières, onder meer door in te zetten op preventie bij risicogroepen, het bieden van perspectief, het voeren van persoonsgerichte regie (ook voor 'doorgroeiers' in de drugshandel) en het contextgericht aanpakken van criminele clusters. Er is speciale aandacht voor het tegengaan van zowel online als offline rekruteren van jeugd.

• Het duurzaam en integraal verstoren en beëindigen van georganiseerde ondermijnende (drugs)criminaliteit en daarbij het excessieve geweld een halt toe te roepen.

• Het tegengaan van de verwevenheid van de onder- en bovenwereld, het bestrijden van zorgfraude in het sociaal domein en het voorkomen van verdere innesteling van ondermijnende criminaliteit in onze wijken, buurten en de mainports Amsterdamse haven, Noordzeekanaalgebied en de Weerbare Sierteelt (Aalsmeer).

• Het weerbaar maken van ondernemers in kwetsbare sectoren en het bevorderen van een eerlijke, integere lokale economie. Het vergroten van kennis en kunde bij partners over cryptovaluta om criminele verdienmodellen effectiever te kunnen aanpakken.

FOCUS

De bestrijding van georganiseerde ondermijnende (drugs)criminaliteit vraagt bij uitstek om doorzettingsvermogen en een lange adem. Een samenhangende langdurige integrale aanpak van preventie, repressie, weerbaarheid en verstoring is cruciaal. Er is een offensief gestart tegen drugscriminaliteit en de uitwassen daarvan. In deze aanpak wordt nadrukkelijk de samenwerking gezocht met het RIEC, het AcVZ en het Rijk en worden bestaande programma's, interventies en aanpakken samengebracht. De gezamenlijke focus ligt daarbij op het afpakken van crimineel geld, het verstoren van het criminele verdienmodel, het tegengaan van geweld en een meerjarige aanpak van kwetsbare wijken. In de Amstelland-gemeenten loopt een brede integrale aanpak van ondermijning, waarbij onder meer aandacht is voor misbruik van woningen, veilige bedrijventerreinen, arbeidsuitbuiting en ondermijnende criminaliteit in de sierteeltsector. Daarnaast is er een preventieve agenda, waarop onder meer de versteviging van de poortwachtersfunctie van de Kamer van Koophandel staat en het pleiten voor een zogenaamd 'ondernemerspaspoort'.

Continueren ondermijningsaanpak RIEC-AA

De RIEC-samenwerking richt zich op het verstoren van de drugseconomie en de daarmee samenhangende ondermijnende criminaliteit. Het doorsnijden van criminele geldstromen en het aanpakken van cruciale schakels staan centraal in de regionale focus. De deelnemers in het RIEC maken én houden het criminele vestigingsklimaat in de regio onaantrekkelijk. De samenwerking richt zich op drie strategische lijnen:

1. Vier thematische (regionale) focuspunten: (1) Verplaatsen van vermogen: ondergronds bankieren, (2) Investeren van vermogen: vastgoed, (3) Cruciale rollen/dienstverleners en (4) Cruciale locaties: misbruik van panden en ondernemingen
2. Gebiedsgerichte aanpakken
3. Operationele slagkracht

Daarnaast wordt vanuit het RIEC samengewerkt op het landelijke thema mensenhandel en gewerkt met een flexibel thema. Medio 2026 is ingestemd met het thema fraude/ondermijning in het sociaal domein als flexibel thema. Dit zal leiden tot een integrale en proactieve aanpak van deze problematiek. Naar aanleiding van signalen van RIEC-deelnemers worden integrale controles tegen ondermijnende activiteiten uitgevoerd. De ondermijningsbrigade wordt hierbij ook ingezet om als één overheid aantasting en ontwrichting van wijken, buurten en maatschappelijke voorzieningen te voorkomen en het lokale ondernemersklimaat te verbeteren. Deelnemende partners voeden de brigade met meldingen van (een vermoeden van) ondermijning. Denk hierbij aan arbeidsuitbuiting, drugshandel of witwassen.

Voor wat betreft de Amstelland-gemeenten geldt dat de (integrale) opvolging en aanpak van lokale ondermijningssignalen, zoals illegale prostitutie en hennep, primair ligt bij de gemeenten en politie. Zij kunnen hierbij (projectmatige) ondersteuning inroepen van het Ondersteuningsteam Amstelland (OTA).

Follow the money

Het verstoren van het financiële verdienmodel en het afpakken van crimineel geld heeft binnen de opsporing nadrukkelijk de aandacht. We moeten voorkomen dat:

- criminelen zoveel geld kunnen verdienen met drugshandel;
- criminelen ongezien grote sommen cash geld bezitten of cryptocurrencies verplaatsen;
- crimineel geld in het legale circuit komt, onder meer door witwassen en investeringen in vastgoed;
- er een parallelle economie ontstaat waarin illegale en legale geldstromen steeds verder verweven raken en zich steeds meer onttrekken aan overheidstoezicht;
- we als overheid zelf kwetsbaar zijn voor misbruik van overheidsgeld (door bijvoorbeeld instellingen in het sociaal domein) en er naar streven om (misbruikt) geld terug te vorderen.

Om de corrumperende werking van de drugscriminaliteit op de financiële infrastructuur breder en fundamenteler tegen te gaan, zoeken we samenwerking met het Rijk, de Nederlandsche Bank en toezichthouders in de financiële sector. Informatie- en kennisuitwisseling en transparantie is essentieel. Er is nadrukkelijk aandacht voor vastgoed en dienstverlening gericht op het opzetten van verhullende structuren, underground banking, gebruik en verplaatsen van grote bedragen cash en cryptocurrencies.

Mainports

De mainports Noordzeekanaalgebied en de Weerbare Sierteelt (Bloemenveiling Aalsmeer) vormen een internationaal centrum van handel, logistiek en productie. De geografische ligging en uitstekende infrastructurele voorzieningen maken de havenregio en de bloemenveiling ook kwetsbaar voor misbruik door criminele organisaties. Vooral drugssmokkel is hier een probleem. Om dit een halt toe te roepen is het Programma Sterk Noordzeekanaalgebied opgericht. Binnen het programma delen publieke en private partijen informatie en nemen zij maatregelen om georganiseerde drugscriminaliteit aan te pakken. Vanuit de pijlers weerbaarheid, barrières, informatie en toezicht en controle, opsporing en handhaving wordt een vuist gemaakt tegen ondermijning, door het herkennen, voorkomen en melden ervan. Het integraal bestrijden van criminaliteit binnen de mainport(s) gebeurt zo veel mogelijk in RIEC-verband.

Binnen de aanpak Weerbare Sierteelt wordt de komende jaren extra ingezet op het thema mensenhandel en, meer specifiek, weerbaarheid en barrièrevorming arbeidsuitbuiting. De aanpak beoogt te resulteren in een weerbare sector: een situatie waarin publieke en private partijen zich bewust zijn van de risico's en effecten van arbeidsuitbuiting en actief meehelpen om arbeidsuitbuiting in de sierteeltsector te

voorkomen en te bestrijden. Zo wordt arbeidsuitbuiting in de sierteeltsector teruggedrongen en krijgen malafide uitzendbureaus moeilijker voet aan de grond.

Aanpak criminele uitbuiting

De integrale aanpak van criminele uitbuiting wordt gecontinueerd en versterkt. Deze vorm van mensenhandel komt veelvuldig voor onder jongeren. Denk bijvoorbeeld aan minderjarigen die (online) zijn geworven voor klussen in de drugshandel, het plaatsen van explosieven en het plegen van geweldsmisdrijven. We willen slachtofferschap voorkomen, meer slachtoffers duurzaam uit een uitbuitingssituatie halen en de daders stoppen. Daarom zetten we verder in op bewustwording en handelingsbereidheid onder professionals uit onder andere het zorg- en veiligheidsdomein en de justitiële keten. Hierbij is specifiek aandacht voor (online)werving voor ondermijnende criminaliteit in relatie tot uitbuiting van minderjarigen. Onderdeel van de aanpak zijn gemeenten, politie, OM en het ACVZ, maar ook zorgpartijen zoals Levvel en het Centrum tegen Mensenhandel. Afstemming en samenwerking vindt onder meer plaats in de subdriehoek Mensenhandel en Sekswerk van de gemeente Amsterdam en de Regionale Mensenhandeltafel.

Publiek-private samenwerking

Om vormen van georganiseerde, ondermijnende (drugs)criminaliteit te bestrijden is het gewenst en noodzakelijk om als overheid de samenwerking aan te (blijven) gaan met private partijen. Voorbeelden van publiek-private samenwerking zoals het Platform Veilig Ondernemen, de Tafel 020 Weerbaar Vastgoed en de eerder beschreven aanpak binnen mainports worden dan ook gecontinueerd.

Enigszins gelieerd aan mainports, maar zeker aan ondermijning, zijn ernstige vormen van milieucriminaliteit. Zij bevinden zich in het grijze gebied tussen de onder- en bovenwereld, zijn (vaak) georganiseerd en altijd financieel gedreven. Milieucriminelen bedienen zich van fraude, witwassen en valsheid in geschrifte om milieuregels te omzeilen, subsidies te innen en een valse positie in te nemen op de markt. We leggen de focus op zaken die een grote impact hebben op de samenleving. De integrale aanpak richt zich op afvalcriminaliteit, zeer zorgwekkende stoffen en bescherming van de bodem.

Uitvoeren meerjarige gebiedsgerichte aanpakken

In onze regio worden op verschillende geografische gebieden meerjarige, gebiedsgerichte aanpakken ontwikkeld en uitgevoerd. Vaak is er sprake van een bepaalde kwetsbaarheid en behoeft het gebied extra aandacht. Aangezien dit RVP voor de gemeente Amsterdam tevens het lokale veiligheidsplan is, worden hier kort de betreffende Amsterdamse aanpakken beschreven.

Nieuw-West

Het Nationaal Programma Samen Nieuw-West is een samenwerking van overheid, (maatschappelijke) organisaties en bewoners in en betrokken bij Amsterdam Nieuw-West. Het programma is opgericht om de toekomst van de huidige en toekomstige bewoners te verbeteren op het gebied van wonen, werk, veiligheid en kansen voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Met meer dan 65 partners wordt de komende 20 jaar gebouwd aan de toekomst van dit stadsdeel. In maart 2023 verscheen het convenant ‘Wij zijn Samen Nieuw-West’, waarbij de alliantie werkt aan de volgende vijf thema’s:

1. Eigenaarschap, inclusie en democratie
2. Veiligheid
3. Wonen en leefomgeving
4. Kansen voor de jeugd
5. Werk en bestaanszekerheid

Tussen 2025 en 2029 worden op deze thema’s verschillende maatregelen genomen en investeringen gedaan.

Zuidoost

Veel bewoners wonen met trots in Zuidoost, maar er zijn dingen die beter kunnen. Daarom wil Zuidoost de komende jaren meer kansen creëren voor jongeren, de leefbaarheid in de wijk vergroten en Zuidoost veiliger maken. Via het Masterplan wordt gewerkt aan verbeteringen op vijf thema's: participatie, onderwijs, veiligheid, wonen en werken. Per thema worden, waar mogelijk in samenwerking met bewoners, activiteiten en plannen ontwikkeld om de ambities te realiseren. De belangrijkste actielijnen zijn:

1. Er zijn Wijkactieteams ontwikkeld waarin politie, woningcorporaties en stadsdeel in de wijk veiligheidsproblemen van bewoners direct oppakken. Om overlast aan te pakken zijn elke avond ISG-hosts actief in de wijk.
2. Versterken aanpak Jeugd en Veiligheid: Er wordt ingezet op samenwerking met Grassrootsorganisaties, voor begeleiding van risicojongeren en voor preventieve projecten.
3. Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling: Samen met informele partijen wordt gewerkt aan bewustwording, gezamenlijke behandeling van casuïstiek en een plegeraanpak.
4. Stroomlijnen van de aanpak ondermijnende drugscriminaliteit. Hierin worden de maatregelen van verschillende partners lokaal toegepast.

Binnenstad

De Aanpak Binnenstad is een breed stedelijk programma om de historische binnenstad leefbaarder, diverser en aantrekkelijker te maken voor bewoners, ondernemers en bezoekers. Het richt zich op het terugdringen van overlast en het versterken van sociale en economische functies, zodat de binnenstad niet alleen een toeristische trekpleister blijft, maar ook een fijne plek om te wonen en te werken. De aanpak is onder meer gericht op een meer divers en gebalanceerd (woon)aanbod, behoud van de culturele identiteit en lokale levendigheid, een waardevolle bezoekerseconomie en effectief beheer en handhaving. Enkele concrete maatregelen:

1. Autoluwe zones en beperkingen voor zwaar verkeer in (delen van) de binnenstad
2. Extra straatreiniging en afvalinzameling aan de deur
3. Beperkingen aan vestiging van toeristische winkels in bepaalde straten
4. Handhaving tegen overlast, zoals openbare dronkenschap of drugsgebruik op straat
5. Aanpak van straatdealers, die veel bezoekers, bewoners en ondernemers intimideren.

Noord

De veiligheidsopgave in Amsterdam-Noord is omvangrijk en structureel, met negen buurten waar de problematiek het meest speelt. Deze buurten worden gekenmerkt door een lage sociaaleconomische positie, beperkte sociale cohesie en een laag ervaren leefbaarheid. De reguliere veiligheidsinzet is ontoereikend om de gestapelde problematiek effectief aan te pakken. Daarom zet Aanpak Noord in op een meerjarige, integrale en gebiedsgerichte preventieve aanpak, gericht op het versterken van veiligheid en leefbaarheid in Noord. Er zijn drie focusthema's die richting geven aan de aanpak en het vertrekpunt vormen voor een langdurige, gebiedsgerichte samenwerking:

1. Online jeugdcriminaliteit. De digitale wereld speelt een steeds grotere rol in jeugdcriminaliteit en veiligheidsvraagstukken.
2. Personen met onbegrepen en onveilig gedrag. Deze groep beïnvloedt de (ervaren) overlast in de openbare ruimte en het veiligheidsgevoel van bewoners.
3. Huiselijk geweld. Op basis van politiemeldingen is dit een van de meest voorkomende vormen van geweld in Noord.

5.2 Onrust in de samenleving en maatschappelijke dreiging

AANLEIDING

Al langere tijd openbaart zich een bepaalde maatschappelijke onvrede. In de fysieke wereld is dit onder meer zichtbaar door de vele demonstraties aangaande het Midden-Oosten of de komst van AZC's, maar ook enkele aanslagen op en incidenten gerelateerd aan Joodse objecten. Internationaal staat het NAVO-bondgenootschap onder druk en proberen bepaalde grootmachten de Europese democratische rechtsorde te ondermijnen. Online haat en opruiing is een groeiend probleem. Techplatformen geven ruimte aan extremistische en antidemocratische content, waarbij discriminerend gedrag en taalgebruik niet wordt verwijderd.

Demonstraties

Demonstreren is een grondrecht. Het aantal demonstraties groeit al enkele jaren, waarbij in 2025 een recordaantal is geregistreerd in Amsterdam. Ook qua opkomst zagen we een toename. Er waren meerdere demonstraties met een geschat deelnemeraantal van boven de 20.000. Bij één demonstratie waren er volgens de organisatoren zelfs 250.000 deelnemers. Een deel van de toename wordt ook toegeschreven aan het sterk groeiend aantal evangelisaties en herdenkingen, zoals de Stolpersteine-leggingen.

De hoge actiebereidheid geeft blijk van maatschappelijke betrokkenheid en zorgen over uiteenlopende (inter)nationale ontwikkelingen en gebeurtenissen. Het demonstratierecht biedt gelegenheid standpunten kenbaar te maken en emoties te ventileren. In enkele gevallen zien we dat maatschappelijke spanningen en polarisatie leiden tot wanordelijkheden. Verreweg de meeste demonstraties verlopen echter vreedzaam.

Dreiging op Joodse objecten

Al vele jaren heeft de Joodse gemeenschap te maken met vormen van bedreiging, vernieling, intimidatie en geweld. Zo zijn er voorbeelden van bekladdingen, (valse) bommeldingen en aanslagen met (zwaar) vuurwerk. Ondanks de veiligheidsmaatregelen die de Joodse gemeenschap zelf organiseert, is bewaken, beveiligen en beschermen vanuit de overheid noodzakelijk. Dit is een taak die de politie draagt, maar waarbij (eigenlijk op continue basis) assistentie wordt verleend door de Koninklijke Marechaussee.

Online aangejaagde ordeverstoringen

Verstoringen van de openbare orde kennen vaak een online component. Online oproepen tot geweld of het delen van berichten en filmpjes werken als een katalysator voor een incident dat al gaande is. Sociale media kunnen, door het voorrang geven aan shockerend materiaal, bijdragen aan escalatie daarvan.

Discriminatie

Tolerantie, vrijheid en gelijkheid staan onder druk. Discriminatie creëert een giftige voedingsbodem waarin uitsluiting en geweld tegen groepen acceptabel en genormaliseerd lijken. In de regio komen incidenten van discriminatie tegen gemarginaliseerde groepen voor. Denk aan haatmisdrijven en online beïnvloeding van jongeren door de 'manosfeer'. Daarbij zien we dat groepen in de samenleving tegenover elkaar worden (op)gezet. Ook in het publieke debat worden de verschillen benadrukt, waardoor polarisatie in de samenleving verder toeneemt.

Radicalisering en extremisme

Het dreigingsniveau wordt door de Nationaal Coördinator Terrorisme en Veiligheid (NCTV) sinds 2023 gehandhaafd op niveau 4. Dit betekent dat de kans op een terroristische aanslag reëel is. Jihadistische groeperingen, zoals IS, slagen er nog steeds in personen te mobiliseren om een aanslag te plegen. Ook de dreiging vanuit rechtsextremisme en anti-institutioneel extremisme is onverminderd. Al langer zien we dat

personen die radicaliseren ook *zelf* een ideologie samenstellen vanuit verschillende extremistische opvattingen. Dit betekent dat de klassieke indeling (rechts-, links, -religieus en anti-institutioneel extremisme) steeds minder relevant is. Onderdeel van elk extremistisch narratief is dat geweld gerechtvaardigd is om de extremistische idealen te bereiken. Hierdoor bestaat het risico dat zij geweld gebruiken om hun idealen te realiseren. Het gaat om een klein aantal personen, maar met een potentieel grote impact op de samenleving. Daarnaast bestaat het risico dat extremistische groepen/personen het extremistische gedachtegoed normaliseren. Zij propageren een sterk wij-zij denken, vijanddenken en verspreiden denkbeelden die 'de ander' dehumaniseren. Deze denkbeelden kunnen leiden tot geweld en/of intolerantie naar minderheden en inperking van vrijheden van anderen.

Al jarenlang is online radicalisering van met name jongeren een grote zorg. Zij komen online in aanraking met extremistische content en gelijkgestemden. Verjonging is met name zichtbaar bij het jihadistisch en rechtsextremistisch gedachtegoed. Naast deze twee zijn ook andere vormen zichtbaar: nihilistisch gewelddadig extremisme, sadisme en misantropie. Jonge personen worden in korte tijd gemobiliseerd en sluiten zich aan bij internationale online netwerken. Radicale uitingen worden vervolgens snel verspreid en geweldsfascinatie wordt gevoed.

Maatschappelijke weerbaarheid

De gevolgen van geopolitieke spanningen en digitale dreigingen worden steeds tastbaarder. Vanuit de NCTV en de Veiligheidsregio zijn begin 2025 de gemeenten geïnformeerd over deze toegenomen hybride dreiging, die het nodig maakt dat de maatschappij werkt aan het versterken van haar eigen weerbaarheid. Concreet kan worden gedacht aan het disruptieve scenario van een driedaagse grootschalige stroomuitval, maar ook uitval van telecommunicatie of een overstroming.

AMBITIE

Demonstraties

- Het (blijven) faciliteren van demonstraties en het demonstratierecht.
- Aandacht voor de impact op de leefbaarheid, waaronder het voorkomen van te grote (geluids)overlast voor bewoners en ondernemers.
- Het voorkomen van statelijke inmenging.

Dreiging op Joodse objecten

- In een tijd van toegenomen polarisatie en verharding in de samenleving, op een zo effectief mogelijke wijze bijdragen aan de veiligheid van de Joodse gemeenschap en Joodse objecten.

Online aangejaagde ordeverstoringen

- Het tijdig signaleren, voorkomen en aanpakken van online ordeverstoringen. Dit doen we samen met onze partners zoals politie en jongerenwerk.

Discriminatie

Het bestrijden van discriminatie door zowel preventief als repressief de voedingsbodem weg te nemen in de publieke ruimte, de privésfeer, online of op school. Dit doen we door:

- Preventieve maatregelen te nemen die gericht zijn op het voorkomen van discriminatie en het bevorderen van emancipatie van gemarginaliseerde groepen.
- Repressieve maatregelen die gericht zijn op het opsporen en vervolgen van discriminatie incidenten.

Radicalisering en extremisme

Het programma Radicalisering en Extremisme richt zich op het beperken van de negatieve gevolgen van spanningen, radicalisering en extremisme door het tegengaan van extremistisch gedrag en het beschermen van de grondrechtelijke vrijheden van burgers.

- Verminderen van het risico op gewelddadig, extremistisch gedrag via de integrale Persoonsgerichte Aanpak - radicalisering (IPGA-R). Voorkomen dat geradicaliseerde personen daadwerkelijk geweld plegen om hun extremistische idealen te realiseren.
- De toename van (online) bedreiging en intimidatie creëren noodzaak om meer aandacht te hebben voor de slachtoffers van extremisme en statelijke inmenging. In deze psychosociale ondersteuning spelen gemeenten, als eerste overheid, een belangrijke rol.
- Door te oefenen met hulpdiensten en maatschappelijke partners kunnen we snel en effectief optreden en zijn we in staat om na een extremistisch geweldsincident het vertrouwen te herstellen en om de maatschappelijk rust te bewaren.

Maatschappelijke weerbaarheid

- De regio beter voorbereiden op de gevolgen van crises, waaronder grootschalige stroomuitval, brand of overstroming. In het geval van langdurige stroomuitval uitval wordt meer zelfredzaamheid van burgers gevraagd. Dit is echter belegd bij de veiligheidsregio.

FOCUS

Demonstraties

Het faciliteren van demonstraties vraagt veel capaciteit van de driehoekspartners, met name van politie. Om de schaarse politiecapaciteit te ontzien, zet de gemeente vaker verkeersregelaars in. Sinds juni 2025 zijn er in het weekend naast de hosts ook handhavers van THOR om toe te zien op randzaken, zoals objectvergunningen en RVV-ontheffingen. Bij het uitblijven van substantiële afname van inzet politie, is het van belang dat de driehoek met elkaar in gesprek blijft over de beheersbaarheid.

De toename van het aantal demonstraties heeft gevolgen voor de leefbaarheid op sommige locaties. De aandacht richt zich onder meer op het geluidsniveau en de impact op de bereikbaarheid bij demonstraties die een route lopen. Op de Dam wordt gewerkt aan een pilot om geluidsoverlast van demonstraties te verminderen. Ook is de gemeente waakzaam voor statelijke inmenging en het risico dat een buitenlands conflict in Amsterdam wordt uitgevochten. Waar mogelijk maken wij met organisatoren van demonstraties afspraken om een veilig en ordentelijk verloop te bevorderen.

Dreiging op Joodse objecten

Het leveren van een bijdrage aan het voorkomen van dreiging of geweld tegen Joodse objecten, het snel en adequaat reageren op meldingen van verdachte situaties en het opsporen van daders. Waar het Rijk (de NCTV) de dreiging weegt en de Marechaussee bijstand verleent aan de politie bij de bewaking van objecten, draagt de lokale driehoek zorg voor veiligheid op straat en zorgen politie en OM dat daders worden opgespoord en vervolgd.

Online aangejaagde ordeverstoringen

De online wereld is constant in beweging. Trends volgen elkaar snel op en met name jongeren wisselen vlot tussen verschillende online platforms. Voor professionals is het daardoor soms moeilijk signalen te duiden en bij te houden hoe diverse platforms gebruikt worden. We zetten ons in voor kennisdeling en meer bewustwording van de rol van sociale media in relatie tot openbare orde.

We brengen in kaart wie in welke fase van een ordeverstoring een rol kan spelen. Met behulp van verschillende instrumenten, zoals het barrièremodel, komen we tot een handelingsperspectief dat past bij ieders rol en bevoegdheden.

Om online opruiing beter te signaleren en daar adequaat op te reageren versterken we de samenwerking tussen partners op lokaal niveau. In de stadsdelen en Amstelland-gemeenten worden trainingen en werksessies aangeboden.

We zetten daarnaast in op (de ontwikkeling en implementatie van) ruimere bevoegdheden voor de politie in het doen van online onderzoek en het inzetten van bestuurlijke maatregelen zoals een online gebiedsverbod.

Discriminatie

Het publiekelijk uitdragen van de gewenste norm. De politiek en overheid kunnen de norm in de maatschappij beïnvloeden door in het publieke debat te erkennen dat ondanks de verschillen tussen groepen het vredig en veilig samenleven centraal staat.

Het verlagen van de drempel om discriminatie te melden, bespreekbaar te maken en aangifte te doen. Dit in samenwerking met het Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam (MDRA). De aangiftebereidheid over discriminatie is laag en de opsporingsindicatie is vaak beperkt. Hierdoor bestaat bij slachtoffers het beeld dat melden geen zin heeft. Het is belangrijk om processen zo toegankelijk mogelijk in te richten met oog voor de nazorg van het slachtoffer.

Het continueren van expertiseteams aanpak discriminatie. Het landelijke team Expertise Centrum Aanpak Discriminatie-Politie (ECAD-P) heeft als doel om landelijk en gecoördineerd expertise te delen over discriminatiezaken binnen de politie. Hierbij wordt nauw samengewerkt met het Landelijk Expertise Centrum Discriminatie (LECD) van het OM. Medewerkers van het OM en politie zijn hierdoor steeds beter in staat om discriminatie tijdig te herkennen, op te pakken en af te handelen.

Radicalisering en extremisme

Het programma radicalisering en extremisme is een Amsterdams initiatief. Amstelland-gemeenten zijn hierbij aangesloten. De Amstelland-gemeenten hebben een regionale casusregisseur voor meldingen en adviesvragen uit de regio.

Het Steunpunt spanningen en radicalisering fungeert als startpunt voor advisering aan professionals, advisering inzake instroom in de IPGA-R, het vergroten van de bewustwording onder professionals en alle kennisactiviteiten die het programma uitvoert.

De iPGA-R is een persoonsgerichte aanpak op het snijvlak van veiligheid en zorg. Het doel van elk traject is het verminderen van het risico op extremistisch geweld, door de persoon uit de anonimiteit te halen, toekomstperspectief te bieden en extremistisch gedrag te begrenzen. De focus ligt niet op ideologische verandering, maar op gedragsbeïnvloeding en veiligheid.

Het programma pakt gevallen op van vrouwenhaat waar een ideologisch component aanwezig is (zoals bij het incel gedachtengoed) en dit leidt tot intimiderend, bedreigend of gewelddadig gedrag tegen vrouwen.

Het programma richt zich op het vergroten van de online weerbaarheid van (met name) jongeren tegen schadelijke (extremistische) content en bewustwording inzake mogelijke signalen van radicalisering.

Maatschappelijke weerbaarheid

Amsterdam en de Amstellandgemeenten hebben complementaire programma's voor het vergroten van de weerbaarheid, zowel voor inwoners (samenredzaamheid, noodpakketten) als op kritieke processen waar de gemeentelijke organisatie een rol in heeft. Doel van de programma's is het vergroten van de weerbaarheid in de regio bij 72 uur grootschalige stroomuitval. Het programma bestaat uit vier pijlers:

1. Risicocommunicatie gericht op het versterken van de zelf- en samenredzaamheid van de bewoners, bezoekers en bedrijven in de regio.
2. Het versterken van de continuïteit van de eigen organisatie en het maken van gezamenlijke keuzes over back-up-voorzieningen met kolommen en gemeenten.
3. Het opzetten van een regionaal dekkend netwerk van coördinerende noodsteunpunten en lokale noodsteunpunten.
4. In gesprek met netwerken van vitale infrastructuur om de impact van stroomuitval in beeld te brengen en om sleutelbesluiten voor te bereiden.

Continueren informatiepositie politie ten behoeve van de openbare orde

Voor de (lokale) driehoeken en het gezag is een goede informatiepositie van groot belang voor het bewaren van de openbare orde. Op basis van deze informatie nemen zij besluiten en wordt de politiecapaciteit in gezet. Bij de politie zorgt de DRIO voor actuele informatiebeelden bij evenementen en demonstraties en online onderzoek in open bronnen. Het Team Openbare Orde Inlichtingen (TOOI) vult deze informatie aan. Zij spreken met informanten en delen de informatie met het gezag. Zij doen dit op aandachtsgebieden die door het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) zijn vastgesteld. Doorgaans gaat dit over politiek activisme en extremisme, evenementen, maatschappelijke onrust en polarisatie. Er is nadrukkelijk aandacht voor de wettelijke grondslag, ook gezien nieuwe wettelijke bevoegdheden.

5.3 Relationeel en gendergerelateerd geweld

AANLEIDING

Het aantal meldingen en aangiftes van seksuele misdrijven is het afgelopen jaar toegenomen. Vermoedelijk speelt de nieuwe wet seksuele misdrijven en hogere meldingsbereidheid hierbij een rol, versterkt door een aantal ernstige misdrijven in 2025.

Intieme terreur, soms uitmondend in femicide, is een ernstige vorm van huiselijk geweld waar de laatste jaren meer aandacht voor is. Personen uit de LHBTIQ+ gemeenschap zijn relatief vaker slachtoffer van geweld dan andere mensen, zowel op straat als binnenshuis.

Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn de meest voorkomende vorm van geweld, maar omdat het zich achter de voordeur afspeelt ook de minst zichtbare. Afhankelijkheid, loyaliteit, onwetendheid en schaamte zijn redenen dat slachtoffers er niet sneller of vaker mee naar buiten komen. Ook seksuele intimidatie van vrouwen in de openbare ruimte blijft een hardnekkig probleem.

AMBITIE

- Vrouwen moeten – dag en nacht – veilig kunnen leven, werken en bewegen in de regio, zonder angst voor geweld of intimidatie.
- Het structureel aanpakken van geweld tegen vrouwen, inclusief seksuele intimidatie, fysiek geweld en femicide, met concrete plannen en middelen gericht op preventie, hulpverlening, veiligheid in de openbare ruimte en cultuurverandering.
- Samenwerking vindt plaats langs de volgende lijnen van het regionale beleidskader: versterken lokale teams, gebiedsgerichte samenwerking, nabij organiseren van aanvullende hulp, een gezamenlijke werkwijze en de inrichting van een Expertiseplatform.
- We zijn een regio waar LHBTIQ+-personen veilig en vrij zichzelf kunnen zijn. Dit geldt op alle plekken, zonder angst voor geweld, intimidatie, discriminatie of uitsluiting.

FOCUS

Programma tegen seksuele intimidatie en seksueel geweld uitgebreid

De focus van het programma tegen seksuele intimidatie en seksueel geweld wordt de komende jaren verbreed. Mannen worden actief als bondgenoot betrokken in het voorkomen van daderschap en daarmee dus slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag. De landelijke campagne 'Man, zeg er wat van' krijgt een vervolg en roept mannen op om seksueel grensoverschrijdend gedrag bespreekbaar te maken. De gemeente organiseert workshops, trainingen en interventies om schadelijke denkbeelden te doorbreken. Ook is er meer aandacht voor de invloed van de zogenaamde manosfeer – online gemeenschappen waar giftige mannelijkheidsnormen worden verspreid – met voorlichting voor jongeren en mannen. Voor plegers komen er speciale interventies en supportgroepen. Verder wordt de ROSA-aanpak voor jonge vrouwen, waarbij sprake is van (herhaald) seksueel grensoverschrijdend gedrag, verstevigd.

Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (HGKM)

In het regionale beleidskader (2025-2029) is een aantal hoofdonderwerpen onderscheiden in de aanpak HGKM: opvang van slachtoffers, invoering van de gezamenlijke werkwijze van het Toekomstscenario, aanpak seksueel geweld, preventie, samenwerking straf- en zorgdomeinen en intieme terreur/femicide. Voor de aanpak van intieme terreur/femicide zijn de volgende pijlers opgenomen: primaire preventie, zicht op (dreigend) geweld, interventies en hulpverlening, monitoring van probleem en aanpak en hulp voor nabestaanden. De aanpak van HGKM wordt verder geïntensiveerd tussen de partijen in het zorgdomein en het strafdomein. Het ziet onder meer op het programma Veiligheid Voorop, tijdelijke huisverb0den, meldingen van politie aan Veilig Thuis, de veiligheidssystemen Aware, het nieuwe Slachtofferdevice en in de integrale samenwerking in Filomena, de fysieke functie van het Expertiseplatform HGKM.

Filomena

Sinds maart 2026 bestaat Filomena, een laagdrempelig expertisecentrum waar slachtoffers van huiselijk geweld en kindermishandeling (waaronder intieme terreur) terecht kunnen voor gespecialiseerde hulp. Het combineert hulpverlening, onderzoek, forensische en medische expertise en intensieve begeleiding, allen onder één dak. Op die manier kan direct en effectief hulp worden geboden aan mensen in gevaarlijke gezinssituaties, zonder dat zij van organisatie naar organisatie hoeven te worden verwezen.

Centrum Seksueel Geweld (CSG)

Het CSG Amsterdam-Amstelland is een netwerkorganisatie die zich richt op slachtoffers, naasten en professionals. Het CSG beschikt over een multidisciplinair en professioneel aanbod op onder meer medisch en psychologisch gebeid. Slachtoffers van seksueel misbruik of een andere nare seksuele ervaring kunnen bij het CSG terecht voor hulp en forensisch medisch onderzoek. Slachtoffers krijgen daarnaast gratis juridisch advies door een slachtofferadvocaat aangeboden. Ook de opties voor herstelbemiddeling zijn de afgelopen jaren uitgebouwd. Lotgenotencontact wordt door de samenwerking met informele partners gestimuleerd, zodat slachtoffers ervaringen kunnen delen en steun bij elkaar kunnen vinden. Het CSG is 24/7 telefonisch en per chat bereikbaar, de inlooplocatie is sinds 2026 zeven dagen per week van 09.00 tot 21.00 uur geopend. Het centrum seksueel geweld is er voor iedereen uit de regio.

Veiligere regio voor vrouwen

De 160 meest kwetsbare plekken, zoals fietsroutes en metrostations, worden veiliger gemaakt door betere verlichting, snoeien en herinrichting. Bij nieuwe ontwerpen worden behoeften en ervaringen van vrouwen meegenomen. Ook komt er een buddysysteem rond de Johan Cruijff Arena, zodat bezoekers elkaar kunnen helpen samen veilig thuis te komen.

Extra maatregelen geweld tegen vrouwen

De strijd tegen seksuele straatintimidatie krijgt extra aandacht, vooral in het uitgaansleven. Horecapersoneel wordt getraind in het herkennen van grensoverschrijdend gedrag. Ook wordt de bekendheid van het handgebaar of codewoord 'Angela' vergroot, zodat vrouwen makkelijker hulp kunnen vragen. Innovatieve middelen zoals Virtual Reality worden ingezet om bewustwording te vergroten.

LHBTIQ+

Er is specifiek aandacht voor misdrijven in relatie tot de LHBTIQ+ gemeenschap. Het gaat dan naast het creëren van bewustwording, op het vergemakkelijken van het vinden van hulp, specifiek aanbod in hulpverlening en in *peersupport*groepen. Dit gebeurt in goed overleg met belangengroepen uit de gemeenschap die adviseren over de meest effectieve aanpak om de doelgroep te ondersteunen.

5.4 Overlast en drukte

AANLEIDING

Alle gemeenten in de regio kennen een bepaalde mate van overlast in wijken en achter de voordeur. Vaak is de overlast het gevolg van personen met onbegrepen en onveilig gedrag (POOG). In 2025 ontving de Politie Eenheid Amsterdam 11.571 meldingen van 'overlast door verwarde personen', de zogenaamde E33-meldingen. Het jaar daarvoor waren dat er 9.602, een grote toename dus. Naast personen met onbegrepen en onveilig gedrag, hebben de meeste meldingen een relatie met daklozen (4.910), jeugd (3.873) en geluidshinder (4.794).

Ernstige personenoverlast in de openbare ruimte betreft vaak verslaafde, dakloze en zorgmijdende personen en uit zich in agressie, intimidatie, dealen, slapen op straat, alcoholgebruik in parken en vervuiling. De aantrekkingskracht van Amsterdam speelt hierbij een rol. Het is echter een regionaal probleem, waarbij we zien dat gerichte inzet leidt tot verplaatsing naar andere gebieden of gemeenten (waterbedeffect). Een deel van de personenoverlast vindt achter de voordeur plaats en dus buiten het zicht. Ook zien we verward gedrag onder ouderen. Dat is mogelijk het gevolg van wachtlijsten in de zorg, een tekort aan passende woningen, een opstapeling van problemen en escalatie bij langlopende casuïstiek.

Onze regio is een drukke regio. Niet alleen door het aantal inwoners, maar ook door toeristen, forenzen en (sport)evenementen. Evenementen dragen bij aan de levendigheid en aantrekkingskracht van de regio en het plezier van bewoners en bezoekers. Tegelijk hebben ze ook impact op de omgeving, leiden tot vormen van overlast en criminaliteit en gaan vaak gepaard met (soms aanzienlijke) politie-inzet. Zowel Amsterdam als de buurgemeenten kennen een bepaalde vorm van drukte. Een voorbeeld is het gebied gelegen tussen de gemeente Ouder-Amstel en Amsterdam (Zuidoost) waar AJAX voetbalt in de ArenA en waar grote concerten worden gegeven in de Ziggo Dome of de AFAS Live. Ook wegwerkzaamheden op snelwegen of in Amsterdam leiden regelmatig tot (verkeers)overlast in buurgemeenten. Alle gemeenten hebben hun eigen uitdaging in relatie tot bijvoorbeeld alcoholgebruik op het water, overlast van fatbikes en brommobielen en problematiek rondom taxi's. De Amstelland-gemeenten kennen verschillende lokale evenementen, zoals de feestweek in Aalsmeer, die vragen om politiecapaciteit. Het is dan ook noodzakelijk dat de zes gemeenten, politie en OM met elkaar in gesprek blijven om de drukte in goede banen te leiden en politiecapaciteit zo efficiënt en effectief mogelijk in te zetten.

AMBITIE

- Personen met onbegrepen en onveilig gedrag – waaronder verslaafde, dakloze en zorgmijdende personen – vroegtijdig herkennen, adequaat aanpakken en voorkomen van escalatie, door zorg, veiligheid en wonen beter met elkaar te verbinden. Centraal staat dus:
    - Vroegsignalering en integrale aanpak
    - Verbeteren van samenwerking tussen partijen
    - Preventie en kwaliteitsverbetering

    - Balans tussen veiligheid en zorg
- Faciliteren van (sport)evenementen en het in goede banen leiden van de ‘regionale drukte’. Hierbij hebben we oog voor het belang van evenementen en toeristen, maar ook nadrukkelijk aandacht voor leefbaarheid en het voorkomen van overlast.

FOCUS

Aanpak overlast personen in de openbare ruimte

In de regio, maar prominent in de gemeente Amsterdam, is een toename van crackgebruik, arbeidsmigratie en dakloosheid zichtbaar. Dit legt extra druk op de leefbaarheid. De afgelopen jaren is de druk op de openbare ruimte verder toegenomen. Het is daarom wenselijk en noodzakelijk om intensiever te gaan samenwerken met partners. Het doel is om meer grip te krijgen op de zorgen en overlast. Deze aanpak moet zorgen voor een betere beheersing van overlast en zorg in de openbare ruimte. Bij de aanpak zal ook de lokale aanpak veelplegers worden doorontwikkeld. Er wordt gewerkt aan een integrale en uniforme samenwerking op het gebied van zorg en veiligheid. Dit moet bewoners en ondernemers duidelijkheid geven over hoe gemeenten en partners omgaan met zorgvragen en overlast.

Persoonsgerichte aanpak Onbegrepen en onveilig gedrag

De regionale persoonsgerichte aanpak Onbegrepen en Onveilig Gedrag is voor personen met een hoog maatschappelijk risico en problemen op meerdere leefgebieden. Er is ook sprake van criminogene factoren die ernstige overlast of criminaliteit kunnen veroorzaken. De aanpak valt onder het AcVZ. Vanuit de lokale Aanpak overlastveelplegers en het Meldpunt zorg en woonoverlast kunnen personen hiervoor worden aangemeld, als - ondanks hun inzet - een hoog maatschappelijk risico blijft op afglijden naar ernstige overlast, criminaliteit of onveilige situaties. De integrale persoonsgerichte aanpak is gericht op het zoveel mogelijk beperken van het maatschappelijk risico.

Centraal Meldpunt Zorg- en Woonoverlast

Sinds februari 2025 bestaat, naast de meldpunten in de stadsdelen, het regionale Centrale Meldpunt Zorg- en Woonoverlast. Bewoners, familieleden, professionals en anderen kunnen 24 uur per dag één centraal nummer bellen bij zorgen over overlast en/of onbegrepen gedrag. Deze aanpak richt zich met name op mensen met complexe psychische problemen of onbegrepen gedrag en probeert te voorkomen dat deze mensen tussen de wal en het schip belanden. Door informatie van alle partners samen te brengen, kan sneller worden ingeschat of er risico’s zijn en welke hulp nodig is. Als personen vastlopen in de systemen, worden partijen met mandaat betrokken bij de zogenaamde ‘escalatietafel’ ten behoeve van doorbraken.

Evenementen en voetbal

Om (geluids)overlast van evenementen zo veel mogelijk te voorkomen, zijn er in het Amsterdamse evenementenbeleid grenzen gesteld. Grenzen wat betreft het aantal evenementen, de duur, de omvang, de impact en geluidsnormen. Samen met veiligheidspartners treffen we in de voorbereiding verschillende maatregelen. Hierbij kan gedacht worden aan het bevorderen van een goede doorstroom en het terugdringen van overlast op bepaalde locatie zoals wildplassen. Met betrekking tot voetbal is het belangrijk dat meer nadruk wordt gelegd op de rol en verantwoordelijkheid van de KNVB, stadions en clubs in relatie tot een stevige aanpak van raddraaiers, antisemitisme/discriminatie en spreekkoren. Een belangrijke locatie is het gebied rondom de Amsterdam Arena (inclusief de Ziggo Dome en AFAS Live), dat door zijn groei en drukte veelvuldig vraagt om afstemming en samenwerking.

5.5 Criminaliteit met een grote impact

AANLEIDING

Onder *High Impact Crimes* vallen doorgaans de volgende misdrijven: overval, straatroof en woninginbraak. De cijfers in deze categorie dalen sinds enkele jaren. Dit wordt vermoedelijk veroorzaakt door extra inzet, zowel preventief als repressief. Ondanks de daling wordt deze aanpak de komende vier jaar voortgezet. Tegelijkertijd zien we de opkomst van andere impactvolle criminaliteit. Denk aan geweldsmisdrijven, seksuele misdrijven en vormen van digitale criminaliteit. Daarom breiden we deze term in dit RVP uit tot criminaliteit met een grote impact.

Deze vormen van criminaliteit veroorzaken grote maatschappelijke onrust. Ze vergroten gevoelens van onveiligheid, creëren onrust in buurten en veroorzaken schade bij slachtoffers. In de regio zien we dat een beperkte, maar impactvolle groep jonge criminelen betrokken is bij ernstige vormen van criminaliteit, waaronder aanslagen op panden. Zoals in het hoofdstuk Trends en ontwikkelingen beschreven, zijn er daarnaast signalen van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksuele uitbuiting, een vorm van mensenhandel. Ook daar is in dit RVP nadrukkelijk aandacht voor. Duidelijk is dat bij de preventie en bestrijding van dergelijke criminaliteit samenwerking noodzakelijk is. Niet alleen tussen overheidsorganisaties, maar ook door publiek-private samenwerking.

Online criminaliteit

Online criminaliteit, zowel cybercrime als gedigitaliseerde criminaliteit, neemt ook verder toe. Dit varieert van online fraude en *phishing*, tot geavanceerde *ransomware*-aanvallen en grootschalige datadiefstal. Deze trend hangt nauw samen met de toenemende digitalisering van de samenleving. Digitale criminaliteit staat niet meer op zichzelf, maar vormt inmiddels een onderdeel van bredere criminele activiteiten. Het meest zorgwekkende is de omvang. Van het totale aantal slachtoffers van criminaliteit, wordt 42 procent slachtoffer van een online delict. Het merendeel betreft online oplichting en fraude, maar we zien ook vormen van online seksueel kindermisbruik. Het effect op slachtoffers van deze misdrijven is groot, omdat ze zowel materiële als emotionele impact ervaren. Het is deze combinatie van verwevenheid, omvang en impact die online criminaliteit tot een prioriteit maakt in het RVP.

AMBITIE

- De Aanpak Veiligheid en Zorg is gericht op het structureel terugdringen van ernstige criminaliteit en overlast door regie op jongeren en jongvolwassenen met complexe en domeinoverstijgende problematiek. De aanpak beperkt actuele veiligheidsrisico's en richt zich op het duurzaam doorbreken van crimineel gedrag. De inzet combineert begrenzen met het versterken van motivatie en toekomstperspectief, met als doel blijvende gedragsverandering en duurzame uitstroom uit de criminaliteit.
- Digitale criminaliteit voorkomen en verstoren, door middel van opsporing en vervolging. De aanpak vraagt niet alleen om technologische oplossingen, maar ook om bewustwording en (inter)nationale samenwerking. Alleen met een integrale aanpak kunnen we digitale criminaliteit effectief tegengaan.
- Bij verschillende vormen van mensenhandel richten wij ons op het systematisch signaleren, voorkomen en stoppen van uitbuiting van mensen het ondersteunen van slachtoffers. De nadruk ligt op veiligheid, zorg en samenwerking.

FOCUS

Aanpak Veiligheid en Zorg

De aanpak Veiligheid en Zorg is een domeinoverstijgende aanpak voor jongeren en jongvolwassenen die afglijden in criminaliteit. De aanpak Veiligheid en Zorg vervangt de aanpakken Top600, Veilig Alternatief en Doorgroeiers. Het gaat om complexe problematiek op het snijvlak van veiligheid, zorg en welzijn, waarbij reguliere inzet niet toereikend is. Veiligheid en zorg is gericht op (a) het terugdringen van criminaliteit en ernstige overlast, (b) een beter toekomstperspectief en (c) meer motivatie tot positieve

gedragsverandering. Regie en samenwerking vormen de kern van de aanpak. Per persoon worden concrete doelen vastgesteld en zetten betrokken partners passende interventies in. Periodiek wordt beoordeeld of regie nog noodzakelijk en van meerwaarde is. Zo wordt ingespeeld op actuele veiligheidsrisico's en blijven personen niet langer in de aanpak dan nodig. De aanpak Doorgroeiers valt ook onder de aanpak, maar met een eigen beoordelingskader en een eigen in- en uitstroomproces.

Een betere informatiepositie

Digitale criminaliteit verandert snel. Criminelen veranderen hun modus operandi en spelen in op nieuwe ontwikkelingen zoals AI. We blijven op de hoogte van wetenschappelijk onderzoek op dit gebied en dragen hieraan bij. We monitoren landelijke en lokale trends in de registraties van digitale criminaliteit, aangevuld met andere bronnen zoals slachtofferonderzoek.

Weerbaarheid en preventie

Een goede informatiepositie benutten we ook voor initiatieven op het gebied van weerbaarheid en preventie. Enerzijds sluiten we aan bij landelijke actielijnen en campagnes, anderzijds gaan we door met lokale initiatieven. Een voorbeeld hiervan zijn voorlichtingsbijeenkomsten voor senioren. Daarnaast participeren we ook in publiek private samenwerking om digitale criminaliteit te voorkomen. Het project *No More Leaks* van de politie is hier een goed voorbeeld van.

Interventie

De politie en het OM blijven zich onverminderd inzetten voor het behandelen van betekenisvolle zaken. Naast het Cybercrimeteam zijn in de basisteams digiprofs en digitaal wijkagenten actief. Het OM heeft een gespecialiseerd cluster Digitale Criminaliteit. Vanaf 2026 is er een Regionale Regiegroep die eenheidsbreed stuurt op de aanpak van online criminaliteit om de zaakstroom te bevorderen.

Aanpak mensenhandel (seksuele uitbuiting en arbeidsuitbuiting)

De (integrale) aanpak van mensenhandel wordt gecontinueerd en versterkt. We zetten in op kennisuitwisseling en bewustwording bij professionals. We werken aan preventie en bieden goede zorg en opvang aan slachtoffers. Zowel politie als OM focust zich op het opsporen van daders en de strafrechtelijke vervolging. Daarnaast werkt het OM samen met de gemeente aan het versterken van barrières tegen mensenhandel. Een belangrijk onderdeel is de 'uitbuitersaanpak', gericht tegen uitbuiters in de illegale prostitutiebranche. Afstemming en samenwerking vindt onder meer plaats in de subdriehoek Mensenhandel en Prostitutie (Amsterdam), de RIEC-casustafel Mensenhandel en de Regionale Mensenhandeltafel. In de aanpak wordt nauw samengewerkt door gemeenten, politie, OM en de Nederlandse Arbeidsinspectie. Maar ook zorgpartijen zoals Fairwork, Levvel, het Amsterdam Center for sekswork (ACS) en het Centrum tegen Mensenhandel (CTM).

Platform Veilig Ondernemen (PVO)

In de (preventieve) strijd tegen criminaliteit met een hoge impact is publiek-private samenwerking noodzakelijk. Het Platform Veilig Ondernemen Amsterdam-Amstelland is hier een mooi voorbeeld van en wordt gecontinueerd. Het PVO versterkt de weerbaarheid van ondernemers tegen criminaliteit. We doen dit door partijen met elkaar te verbinden, gezamenlijke acties aan te jagen en te realiseren, zodat ondernemers daadwerkelijk worden bereikt. Het PVO richt zich met de samenwerkende partners op drie hoofdthema's: cybercriminaliteit, veelvoorkomende criminaliteit en criminele inmenging.

5.6 Jeugdcriminaliteit en -overlast

AANLEIDING

Jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit vragen blijvend aandacht binnen de regio en zijn ook duidelijk zichtbaar in de hiervoor beschreven vijf thema's. Juist daardoor is het belangrijk de jeugd ook als afzonderlijk thema te benoemen. Jongeren raken betrokken bij overlast en/of het plegen van strafbare feiten, waarbij factoren een rol spelen als groepsdruk, problematiek thuis, schooluitval en invloeden vanuit de online leefwereld. Vooral de combinatie van overlast en criminaliteit heeft een intimiderende werking op de leefbaarheid in buurten. Dit gaat om een breed scala aan gedragingen; van overlastgevend hangen op een pleintje, het stelselmatig intimideren van buurtbewoners, het maken van vernederingsvideo's, (vuurwerk)vandalisme, online aangejaagde openbare ordeverstoringen tot geweldsdelicten, uitbuiting en betrokkenheid bij georganiseerde drugshandel.

Het is essentieel om jongeren perspectief te bieden en te ondersteunen bij een positieve ontwikkeling. De aanpak van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit vraagt om een integrale benadering waarin preventie, vroegsignalering, zorg en handhaving samenkomen. Gemeenten werken hierin nauw samen met veiligheidspartners zoals de politie, het OM, gemeentelijke handhaving, jongerenwerk en anderen.

AMBITIE

- Het voorkomen dat jongeren afglijden naar (georganiseerde) criminaliteit en hen toekomstperspectief bieden. De aanpak is georganiseerd op twee niveaus: het AcVZ en de stadsdelen. Elk met hun eigen inzet en expertise.
- In de Amsterdamse stadsdelen en de regiogemeenten loopt een lokale aanpak, waarbij alle betrokken partners gebiedsgericht werken aan het voorkomen en tegengaan van jeugdoverlast en -criminaliteit door in te zetten op signalering, preventie en het voeren van procesregie op gebieds-, fenomeen-, groeps- en persoonsgerichte interventies die beschikbaar zijn.
- Vanuit het Actiecentrum Veiligheid en Zorg wordt regionaal regie gevoerd op persoonsgerichte aanpakken en ingezet op deskundigheidsbevordering en samenwerking op thema's als kwetsbare meiden, wapengeweld en de online leefwereld.
- Daar waar het gebeurt samenwerken en krachten bundelen, met kennis van de leefwereld van jongeren, wetenschappelijke inzichten en de lokale context.

FOCUS

Lokale aanpak jeugdoverlast en -criminaliteit

Binnen deze lokale aanpak wordt overlast en criminaliteit gezamenlijk gesignaleerd, zo veel mogelijk preventief aangepakt en waar nodig geëscaleerd. De regie binnen deze aanpak ligt bij de (teams Jeugd & Veiligheid van de) stadsdelen of Amstellandgemeentes. Kernpartners zijn onder meer lokale basisteams van de politie, jongerenwerkorganisaties, straatcoaches, handhaving, zorgpartners, het OM en andere lokale partners en initiatieven.

Door de aanpak lokaal te organiseren (in de 'haarvaten van de wijk') sluit deze goed aan op de lokale context en de leefwereld van jongeren. De betrokken partners bespreken frequent nieuwe signalen, welke strategie of interventie wenselijk is en welke partij welke rol speelt. Hierbij wordt ingezet op locaties, fenomenen, jeugdgroepen en individuele jongeren. De insteek is om problemen zo vroeg mogelijk te signaleren, zodat preventief nog mogelijk is. Voorbeelden zijn het inzetten van straatcoaches, cameratoezicht, bemiddelingstrajecten en persoonsgerichte interventies. Daarnaast is er voorlichting op scholen, activiteiten vanuit jongerenwerk en bewonersbijeenkomsten. Waar nodig wordt strafrechtelijk doorgepakt. Door deze gezamenlijke interventies op lokaal niveau, kan maatwerk worden geboden.

De komende periode wordt nadrukkelijk ingezet op de volgende thema's:

- Versterking van de samenwerking tussen het veiligheidsdomein en het sociaal domein. Extra aandacht krijgt de verbinding tussen jongerenwerk en de veiligheidspartners, zodat we kennis over jongeren en signalen vanuit de straat beter benutten in de aanpak van overlast en criminaliteit.
- Jongeren hebben online een parallelle leefwereld. Binnen de aanpak is daarom aandacht voor signalen en ontwikkelingen in die online leefwereld, zoals online groepsvorming, het aanjagen van overlast of de risico's van 'meidenhuizen' op Whatsapp.
- Het stedelijk leernetwerk specialistisch jongerenwerk zet in op kennisdeling en professionalisering, met specifieke aandacht voor complexe jeugdproblematiek en de samenwerking met veiligheidspartners.
- Scholen spelen een belangrijke rol in signalering en preventie. Onder regie van projectleiders Schoolveiligheid versterken we de samenwerking tussen onderwijs, jongerenwerk en veiligheidspartners. Hiermee bevorderen we de veiligheid in en rondom scholen, signaleren problematiek en pakken deze vroegtijdig aan.
- Binnen de aanpak is specifiek aandacht voor kwetsbare jongeren. Zo wordt met de (regionale) Rosa-aanpak ingezet op het beschermen en ondersteunen van kwetsbare meiden die risico lopen op uitbuiting, geweld of criminele beïnvloeding.
- Om overlast en verstoringen van de openbare orde door jongeren te voorkomen draagt de inzet van straatcoaches bij aan het aanspreken van jongeren, het signaleren van problematiek en het voorkomen van escalatie.

Actiecentrum Veiligheid en Zorg

Criminaliteitspreventie

Regionaal zetten de netwerkpartners van het AcVZ zich in voor preventieve maatregelen in de verschillende leefdomeinen van jongeren, waaronder school, online en in wijken waar veel jongeren wonen die overlast veroorzaken of dreigen af te glijden naar (georganiseerde) criminaliteit. Dit gebeurt onder meer door het versterken van inzicht in de online leefwereld van jongeren en de aanzuigende werking van criminele groepen. Het Operationeel Team Schoolveiligheid helpt scholen om hun veiligheidsplan te versterken en bij het leggen van de juiste verbindingen zodat complexe casuïstiek wordt opgepakt. Ook biedt het AcVZ kosteloos 'Mes Less voorlichting' aan op scholen. Dit draagt bij aan conflicthantering, het maken van keuzes in risicovolle situaties en het voorkomen van wapenbezit. Het AcVZ ondersteunt daarnaast het netwerk met kennis, advies, tools en interventies om wapenbezit en -geweld tegen te gaan.

Slachtoffers van afpersing of criminele uitbuiting kunnen relatief makkelijk dader worden. Om dit te voorkomen ontwikkelt het AcVZ met partners diverse initiatieven. Denk aan nazorg bij slachtoffers van steek- of schietincidenten en ondersteuning van jongeren en jongvolwassenen met vechtsporttraining, coaching en therapie. Een lopend initiatief is het Forensisch Analyseteam (begin 2026 alleen in Zuidoost). Dit is een lokaal netwerk met als doel om, op basis van informatiebeeld en analyse, slachtoffers en betrokkenen ondersteuning te geven zodat zij later niet opduiken als dader. Initiatieven worden gemonitord, geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd. Ook zal worden verkend of de stedelijke mediation pool, met een bewezen effectief, breder kan worden ingezet.

Verminderen van criminaliteit

De komende jaren wordt de expertise van het AcVZ over ´forensische jeugd´ nog meer gedeeld met organisaties die met deze groep werken. AcVZ-regisseurs werken steeds meer samen aan complexe casuïstiek met de projectleiders Jeugd en Veiligheid in de stadsdelen. Dit brengt lokale en forensische expertise bij elkaar. Het gebieds- en contextgericht werken vanuit het AcVZ wordt verstevigd in samenwerking met partners.

Het AcVZ richtte samen met Stichting YourLab het Credible Messengers-netwerk ADAMAS op. Sinds 2026 is ADAMAS Amsterdam operationeel en staat het netwerk op eigen benen. De stichting werkt de komende jaren verder aan uitbreiding, professionalisering en versteviging van het netwerk. Credible messengers zijn een belangrijke schakel in de connectie tussen 'de straat' en de systeemwereld.

In wijkrechtspraak worden strafzaken behandeld, maar ook zaken zoals schulden, huurzaken, bestuursrechtzaken en preventieve leerplichtgesprekken. Naast de verdenking heeft de rechter aandacht voor dingen als werk, dagbesteding, schoolgang en schulden. Door deze aanpak worden beschermende factoren versterkt en risicofactoren voor criminaliteit verminderd. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met het zorg-, veiligheids- en sociaal domein. Zo worden mensen doorverwezen naar hulpverlening of worden specifieke voorwaarden opgenomen in de strafoplegging. In Amsterdam Zuidoost en Nieuw-West zijn inmiddels locaties voor wijkrechtspraak opgezet. De ambitie is om wijkrechtspraak richting Wijkgerichte Justice Centre (WJC) te ontwikkelen. Het WJC beoogt een nabije, mensgerichte vorm van rechtspraak en conflictbemiddeling, ingebed in de lokale gemeenschap.

Jongeren en jongvolwassenen die uit een justitiële inrichting komen, hebben veelal hulp om te voorkomen dat ze terugvallen in criminaliteit. Het AcVZ denkt hierin mee bij complexe casuïstiek. Daarbij is aandacht voor de verbinding tussen de strafrechtketen en netwerkpartners, om te zorgen dat we beschermingsfactoren verstevigen en risico's op criminaliteit beperken.

In de aanpak Veiligheid en Zorg kunnen organisaties zelf personen aandragen voor regie. De focus ligt op personen tot 30 jaar, is gericht op versterking en alleen effectief in samenhang. De aanpak kent drie doelstellingen: minder criminaliteit en ernstige overlast, beter toekomstperspectief en meer motivatie tot positieve gedragsverandering.

6. Monitoring

De concrete invulling van de doelstellingen van de veiligheidsthema's vindt lokaal, per gemeente plaats. Aan de hand van lokale informatiebeelden en het jaarlijkse beeld (inclusief cijfers) van politie, wordt op bestuurlijk niveau bekeken welke ontwikkelingen en trends zich in de regio voordoen en of bijsturing noodzakelijk is. In de Regionale Veiligheidsrapportage (RVR) wordt gemonitord hoe uitvoering is gegeven aan de focuspunten en welke interventies zijn ingezet. De monitoring van de landelijke doelstellingen uit de Veiligheidsagenda vindt op landelijk niveau plaats.

7. Formatie politiesterkte Politie Eenheid Amsterdam

Onderdeel	Formatie	Waarvan wijkagenten huidige formatie
District Centrum-Noord	**792,4**	
Basisteam Boven IJ	166,2	26
Basisteam Centrum-Amstel	128,65	9
Basisteam Centrum-Burgwallen	221,7	15,5
Basisteam Centrum-Jordaan	132,65	10
Districtsrecherche Amsterdam-Centrum /-Noord	97,66	
Flexteam Amsterdam-Centrum /-Noord	22	
Leiding District Amsterdam-Centrum /-Noord	7,5	
Team ZSM (AD)	16	
District Oost	**815,3**	
Basisteam Amstelland-Oost	105,65	15
Basisteam Oost-Watergraafsmeer	146,7	17,7
Basisteam Oost-Zeeburg	119,51	16,3
Basisteam Zuidoost-Bijlmermeer	184,5	17
Basisteam Zuidoost-Gaasperdam	90,1	9
Districtsrecherche Amsterdam-Oost	139,86	
Flexteam Amsterdam-Oost	21	
Leiding District Amsterdam-Oost	8	
District West	**731,9**	
Basisteam Nieuw West-Noord	155,95	25
Basisteam Nieuw West-Zuid	137,25	15,6
Basisteam West-Haarlemmerweg	144,65	16
Basisteam West-Overtoomsesluis	136,65	16
Districtsrecherche Amsterdam-West	129,23	
Flexteam Amsterdam-West	21,2	
Leiding District Amsterdam-West	7	
District Zuid	**589,4**	
Basisteam Aalsmeer - Uithoorn	94,65	11
Basisteam Amstelveen	118,35	14,1
Basisteam Zuid Buitenveldert	153,75	18,3
Basisteam Zuid de Pijp	126,65	15
Districtsrecherche Amsterdam-Zuid	67,95	
Flexteam Amsterdam-Zuid	21	
Leiding District Amsterdam-Zuid	7	
Dienst Regionale Recherche	**879,3**	
Leiding DRR	4	
Generieke Opsporing	226,3	
Specialistische Opsporing	371	
Thematische Opsporing	169,7	
Vreemdelingenpolitie	108,3	
Dienst Regionaal Operationeel Centrum	**134,5**	
Dienst Regionale Informatie Organisatie	**461,3**	
Dienst Regionale Operationele Samenwerking	**697,7**	
Dienst Bedrijfsvoering	**108,4**	
Staf regionale eenheid (AD)	**176,4**	
Leiding Eenheid Amsterdam	**4,0**	
Totaal eenheid Amsterdam	**5.390,7**	

Toelichting op bovenstaand schema:

- De getoonde cijfers betreffen de formatie van de operationele sterkte en de niet-operationele sterkte van de Politie Eenheid Amsterdam. Peildatum is 16 februari 2026. Aspiranten zijn hierin niet opgenomen. In het RBO van 8 juni 2026 is besloten jaarlijks de geactualiseerde formatie in het RBO te bespreken.
- Tot de operationele sterkte rekenen we de uitvoerende politiemedewerkers zoals agenten, rechercheurs, informatiespecialisten, centralisten op de meldkamer en medewerkers Intake en Service.
- Tot de niet-operationele sterkte rekenen we ondersteunende politiemedewerkers, waaronder administratief medewerkers, juristen en beleidsadviseurs.
- De norm van 1:5000 wijkagenten als gemiddelde op eenheidsniveau is richtinggevend. Feitelijk betekent dit dat in sommige gemeenten of gebieden minder (of meer) wijkagenten aanwezig zijn dan 1 per 5000. Tegelijkertijd is maatwerk van groot belang. Er zijn wijken en buitengebieden, die meer inzet vragen (dan de norm) vanwege de zich daar afspelende specifieke problematiek. Uiteindelijk worden de keuzes door de gezagen in de Politie Eenheid Amsterdam gemaakt.
- Het genoemde aantal wijkagenten geeft weer wat er op peildatum 16 februari 2026 formeel in de formatie staat. In december 2023 is, naar aanleiding van het traject Doorontwikkeling Wijkagent en de beschikbaar gestelde landelijke financiering (Hermans-gelden), de formatie voor de wijkagenten bestuurlijk in het RBO vastgesteld. Tot op heden kan dit nog niet volledig doorgevoerd worden in het formatiesysteem. Vanuit de bestuurlijk vastgestelde formatie, zal een aantal basisteams er nog formatie thematische wijkagenten bij krijgen. Vacaturestelling wordt al wel gebaseerd op de bestuurlijk vastgestelde formatie. Bij de geografische wijkagenten is alles in de formatie al omgezet.